Omnibus X: ce modifică, unde se află în procedura legislativă și ce urmează

Asociația Eco Ruralis / www.ecouralis.ro

5 noiembrie, 2026

Omnibus X este o propunere de modificare a legislației europene privind siguranța alimentelor și a furajelor, prezentată de Comisia Europeană în decembrie 2025. Una dintre cele mai importante componente privește autorizarea substanțelor active din pesticide.

Pentru Eco Ruralis, miza principală este că propunerea schimbă modul în care sunt controlate substanțele deja aprobate în UE. Nu este vorba doar despre simplificarea unor proceduri administrative, ci și despre modificarea mecanismelor prin care sunt identificate și retrase substanțele periculoase.

Unde găsești ultima versiune a Omnibus X aflată în dezbatere?

Nu există un singur document care să reprezinte în acest moment versiunea finală a Omnibus X. Există propunerea Comisiei, amendamentele din Parlament și poziția de negociere a Consiliului UE.

a. Dosarul legislativ 2025/0410(COD) – Parlamentul European. Cel mai important punct de plecare. Conține proiectul raportorilor, amendamentele depuse și stadiul procedurii. Dosarul privește regulamentul care modifică inclusiv normele de autorizare a pesticidelor.
b. Propunerea inițială a Comisiei – COM(2025)1030. Textul de bază, prezentat la 16 decembrie 2025. Este documentul cu care trebuie comparate amendamentele ulterioare.
c. Poziția Consiliului UE – 30 septembrie 2026. Foarte importantă: Consiliul propune o abordare diferită de cea inițială a Comisiei, inclusiv în privința duratei aprobărilor.
d. Pagina Comisiei Europene dedicată simplificării legislației. Reunește propunerile legislative din pachet, inclusiv directiva separată COM(2025)1021.

În dosarul Parlamentului, sunt importante următoarele:

- PE789.113, proiectul de raport al lui Herbert Dorfmann și Michele Picaro, din 19 iunie 2026;
- PE790.946 și PE791.047–PE791.052, seturile de amendamente publicate în iulie 2026.

Ce urmează să se întâmple în Parlamentul European?

a. Examinarea și votarea amendamentelor în comisii. Comisiile ENVI (mediu, climă și siguranță alimentară) și AGRI (agricultură) lucrează împreună asupra propunerii. Ele trebuie să decidă ce amendamente acceptă și ce text vor susține.
b. Adoptarea poziției Parlamentului. După votul în comisii, textul ajunge în plen, unde europarlamentarii pot adopta poziția Parlamentului și pot vota amendamentele admisibile.
c. Negocierile cu Consiliul UE. Parlamentul și Consiliul, cu participarea Comisiei, negociază un text comun. Aceste negocieri sunt cunoscute drept triloguri.
d. Confirmarea acordului și adoptarea legislației. Dacă se ajunge la un acord, textul trebuie aprobat prin procedurile instituționale aplicabile înainte de publicarea în Jurnalul Oficial al UE.

Fișa oficială a procedurii indică 14 decembrie 2026 drept dată orientativă pentru prima lectură în plen. Nu este o dată definitivă și poate fi modificată.

Așadar, următoarea etapă de urmărit este votul din comisiile ENVI și AGRI. Acolo se poate modifica substanțial forma proiectului înainte de votul în plen.

Ce se întâmplă după votul Parlamentului?

Depinde de ce votează Parlamentul și de momentul în care se ajunge la un acord cu Consiliul.

Dacă Parlamentul și Consiliul ajung la un text comun în prima lectură, legislația poate fi adoptată fără a fi necesară o a doua lectură.

Dacă nu există acord, procedura legislativă poate continua cu o a doua lectură și, dacă este necesar, cu conciliere.

Un vot favorabil în Parlament nu transformă automat propunerea în lege. Consiliul trebuie să accepte textul conform procedurii legislative ordinare.

Consiliul și-a adoptat poziția de negociere pentru partea principală a Omnibus X la 30 septembrie 2026 și a anunțat intenția de a începe negocierile cu Parlamentul după adoptarea poziției acestuia. Obiectivul politic declarat este un acord până la sfârșitul anului 2026, dar acesta nu este garantat.

După adoptarea definitivă, regulamentul este publicat în Jurnalul Oficial al UE. Fiind regulament, se aplică direct în statele membre, potrivit dispozițiilor sale privind intrarea în vigoare și aplicarea. Părțile pachetului care sunt directive necesită, în schimb, transpunere națională.

Despre ce este vorba, mai exact, în Omnibus X?

Omnibus X nu este o lege exclusiv despre pesticide. Este un pachet de modificări legislative care acoperă mai multe domenii: pesticidele, reziduurile din alimente, biocidele, aditivii furajeri, controalele oficiale, sănătatea animalelor și alte norme din sectorul agroalimentar.

Comisia Europeană afirmă că urmărește reducerea birocrației, accelerarea procedurilor și creșterea competitivității, fără reducerea standardelor de siguranță. PAN Europe și alte organizații contestă faptul că toate modificările propuse ar menține efectiv nivelul actual de protecție.

Principalele modificări relevante pentru pesticide

Domeniu	***Ce se propune și de ce contează***
Durata aprobărilor	Eliminarea termenului de expirare pentru numeroase substanțe active, în propunerea Comisiei.
Reevaluarea siguranței	Reducerea reevaluărilor periodice obligatorii, cu posibilitatea unor revizuiri bazate pe riscuri și informații noi.
Substanțe periculoase	Modificarea condițiilor în care anumite substanțe pot rămâne aprobate prin derogare.
Produse deja interzise	Modificarea perioadelor de tranziție în care unele produse pot continua să fie comercializate sau utilizate.
Reziduuri de pesticide	Schimbări ale regulilor privind limitele maxime de reziduuri din alimente, inclusiv cele importate.
Autorizarea produselor	Simplificarea procedurilor și extinderea unor mecanisme de recunoaștere între statele membre.
Alternative biologice	Proceduri accelerate pentru anumite substanțe și produse de biocontrol.

O parte dintre modificări pot reduce întârzieri administrative reale. Problema esențială este dacă aceste simplificări păstrează suficiente garanții pentru identificarea și retragerea substanțelor periculoase.

O diferență foarte importantă între Comisie și Consiliu

Consiliul UE nu a preluat integral propunerea Comisiei privind aprobările nelimitate.

PROPUNEREA COMISIEI EUROPENE

- **Aprobări fără limită de timp pentru numeroase substanțe active**, cu excepții pentru anumite categorii de risc.

POZIȚIA CONSILIULUI UE – 30 SEPTEMBRIE 2026

- **15 ani pentru prima aprobare și 25 de ani pentru aprobările ulterioare**, pentru majoritatea substanțelor vizate, cu excepții. Aprobările nelimitate sunt rezervate substanțelor cu risc redus și anumitor produse care le conțin.

Consiliul propune și monitorizarea periodică a literaturii științifice și a datelor disponibile de către EFSA, pentru a compensa extinderea duratei aprobărilor.

Această diferență este esențială pentru comunicarea publică: nu mai putem spune că toate instituțiile europene propun exact același sistem de aprobări nelimitate. Consiliul a formulat o alternativă, dar aceasta presupune totuși prelungirea substanțială a perioadelor dintre reînnoiri.

Ce înseamnă o aprobare fără limită de timp?

În prezent, substanțele active din pesticide sunt aprobate la nivelul Uniunii Europene pentru perioade determinate. În general, aprobările trebuie reînnoite după o evaluare a riscurilor, la intervale de aproximativ 10–15 ani, în funcție de substanță și de regimul aplicabil.

- Sistemul actual: Aprobare cu termen. La expirare, este necesară reînnoirea pentru continuarea aprobării.
- Sistemul propus: Aprobare fără termen. Aprobarea nu mai expiră automat la o dată prestabilită.

O aprobare fără limită de timp nu înseamnă că pesticidul nu mai poate fi interzis niciodată. Autoritățile ar putea în continuare să revizuiască o aprobare dacă apar informații relevante despre riscuri.

Diferența fundamentală este însă dispariția obligației de reevaluare periodică asociate expirării aprobării. În loc ca industria să fie nevoită să solicite reînnoirea și să treacă printr-o nouă evaluare la un termen stabilit, aprobarea poate continua fără un astfel de termen.

De exemplu, dacă o substanță este aprobată pentru 15 ani, la expirarea perioadei este necesară o procedură de reînnoire. Într-un sistem cu aprobare nelimitată, acel moment obligatoriu de reevaluare nu mai există; intervenția autorităților depinde de celelalte mecanisme de control prevăzute de lege.

Trebuie făcută și o distincție între aprobarea substanței active la nivel european și autorizarea produsului comercial care conține substanța respectivă, realizată la nivelul statelor membre. Sunt două etape juridice diferite.

Întrebările rămân…

Va păstra Parlamentul European aprobările fără limită de timp pentru substanțele active din pesticide sau va introduce termene obligatorii de reînnoire?

Ce mecanisme concrete vor obliga autoritățile să reevalueze o substanță atunci când apar dovezi științifice noi privind riscurile?

Ce amendamente vor susține europarlamentarii români și cum se raportează acestea la rezultatele sondajului YouGov?

Ultima întrebare este deosebit de importantă: sondajul din 2026 arată că 58% dintre respondenții din România doresc reevaluări mai frecvente decât o dată la 15 ani, în timp ce poziția Consiliului prevede, pentru multe substanțe, perioade care pot ajunge la 25 de ani între reînnoiri.

Dezbaterea privind Omnibus X nu este doar despre cât de repede pot fi autorizate pesticidele. Este despre cine trebuie să demonstreze, în timp, că o substanță rămâne sigură și dacă verificarea periodică reprezintă o obligație legală sau depinde de declanșarea unei proceduri speciale.

Pentru monitorizarea etapelor următoare, cea mai sigură sursă rămâne fișa oficială a procedurii 2025/0410(COD).